

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

872

Vragen van het lid **Inge van Dijk** (CDA) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht «Geschrokken reacties na vuurwerkbekogeling raadsleden»* (ingezonden 4 december 2024).

Antwoord van Minister **Uitermark** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 18 december 2024).

Vraag 1

Zou u willen reageren op de berichtgeving in het artikel «*Geschrokken reacties na vuurwerkbekogeling raadsleden*»?¹

Antwoord 1

Ik vind het verschrikkelijk dat raadsleden, onze volksvertegenwoordigers, onderweg naar een raadsvergadering door het gooien van vuurwerk geraakt zijn. Ik keur dit ten zeerste af, zoals ik eerder ook in de media heb laten blijken.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat het bekogelen met vuurwerk een onacceptabele inbreuk is op het belangrijke werk dat raadsleden doen in het democratisch proces en daarmee op onze rechtstaat?

Antwoord 2

Het werkt ontwrichtend als je als raadslid moet nadenken of je wel veilig over lastige onderwerpen kunt discussiëren. We zijn een vrije samenleving, waar een volksvertegenwoordiger vrij het debat moet kunnen voeren. Wanneer een raadslid niet veilig naar een debat toe kan gaan om daar vrij met elkaar te spreken over de belangrijke besluiten voor de gemeente, komt daarmee onze democratische rechtsstaat onder druk te staan.

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat er hard moet worden opgetreden tegen agressie en dreiging richting raadsleden?

¹ NOS, 3 december 2024, «Geschrokken reacties na vuurwerkbekogeling raadsleden», <https://nos.nl/artikel/2546890-geschrokken-reacties-na-vuurwerkbekogeling-raadsleden>

Antwoord 3

Ik vind alle vormen van agressie en intimidatie tegen politieke ambtsdragers onacceptabel. Ik deel dan ook de mening dat er adequaat opgetreden moet worden tegen agressie en dreiging richting raadsleden. Zeker in dit geval dat openlijk op straat plaatsvond. Raadsleden nemen besluiten die over ons allemaal gaan. Dat moet zij in alle vrijheid en veiligheid kunnen doen. We moeten dergelijke incidenten daarom een halt toe roepen. Ik vind het daarom belangrijk dat er zo veel als mogelijk aangifte wordt gedaan zodat er vervolging kan plaatsvinden van de daders.

Vraag 4

Welke mogelijkheden tot optreden zijn er op dit moment en is dit gezien de huidige maatschappelijke ontwikkelingen voldoende?

Antwoord 4

Er zijn verschillende manieren om op te treden, zowel in het bestuursrecht, civiel recht als strafrecht. Ten aanzien van bedreiging en geweld of zware mishandeling, waar het naar personen gooien van vuurwerk onder kan vallen, kan aangifte worden gedaan. In de Eenduidige Landelijke Afspraken is opgenomen dat politie en Openbaar Ministerie (OM) aangiften van strafbare feiten tegen personen met een publieke taak met voorrang oppakken en behandelen.

Vraag 5

Zou u contact willen leggen met de gemeente Montferland, de betreffende gemeenteraadsleden, relevante vertegenwoordigende organisaties als de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVR) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), en het ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur over dit onderwerp?

Antwoord 5

Ik heb de burgemeester van Montferland gebeld om mijn steun te betuigen. Ook is er contact geweest vanuit het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur met verschillende betrokkenen binnen de gemeente Montferland. Het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur is een samenwerkingsverband van mijn ministerie met de beroeps- en belangenverenigingen van burgemeesters, wethouders, raadsleden, griffiers en Statenleden. Het team biedt snel en vertrouwelijk bijstand en advies bij incidenten.

Vraag 6

Deelt u de zorg over de invloed van agressie en dreiging op gemeenteraadsleden, het raadswerk, het democratisch proces van een gemeenteraad en daarmee ook op de besluitvorming? Zou u willen reflecteren en (laten) uitzoeken welke invloed agressie en dreiging hierop hebben? Welke acties koppelt u daaraan?

Antwoord 6

Ja, ik deel deze zorgen. Het is bekend dat agressie en intimidatie veel impact en verschillende effecten kan hebben. Uit de monitor Integriteit en Veiligheid 2024 blijkt dat het werkplezier, social media gebruik of de politieke ambities kan beïnvloeden. Ook is er een klein percentage gemeenteraadsleden (5%) dat aangeeft dat agressie en intimidatie gevolgen heeft voor de manier waarop zij besluiten nemen. Dit moeten we zoveel als mogelijk zien te voorkomen. Daarom sta ik samen met het Netwerk Weerbaar Bestuur om de raadsleden heen die dit overkomt zodat ze hun rug recht kunnen houden.

Vraag 7

Wat gaat het Rijk bijdragen aan het, zoals dit in het nieuwsartikel wordt gezegd, om burgemeesters, colleges en raadsleden heen gaan staan en het trekken van een grens?

Antwoord 7

Het is van belang om dat we om burgemeesters, colleges en raadsleden en iedereen die in het openbaar bestuur met agressie en intimidatie te maken krijgt, heen gaan staan en hen het gevoel te geven dat hij of zij er niet alleen voor staat. Dit doe ik samen met het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur.

Het Ondersteuningsteam biedt advies en steun aan alle politieke ambtsdragers binnen gemeenten, provincies en waterschappen die geconfronteerd worden met agressie, intimidatie en bedreiging. Het team kan «peers» en ambassadeurs inzetten die collegiale bijstand bieden na een heftig incident. Zij hebben toegang tot experts bijvoorbeeld op het gebied van trauma of bijstand aan het gezin.

Het bespreken van wat de norm is, is belangrijk voor het trekken van een grens.

Dit staat centraal in de weerbaarheidssessie die het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur aanbiedt aan alle gemeenteraden en provinciale staten. Dit wordt gefinancierd vanuit het programma Weerbaar Bestuur binnen mijn ministerie. Ook wordt er aandacht aan besteed in de inwerkprogramma's voor burgemeesters, wethouders en raadsleden.

Vraag 8

Welke voorbeeldfunctie ziet u voor politici, op lokaal en landelijk niveau, om fatsoenlijk met elkaar om te gaan en eenduidig uit te stralen dat agressie en dreiging onacceptabel zijn?

Antwoord 8

Agressie en intimidatie richting politieke ambtsdragers is onacceptabel. Politici verrichten belangrijk werk en hebben daarbij ook een voorbeeldfunctie. Bij de ethiek van het democratisch debat, waarin het best mag schuren en soms zelfs botsen, is het van belang dat we fatsoenlijk met elkaar omgaan. Dat is een verantwoordelijkheid die op alle politici rust, van raadslid tot Minister. Ik zal mezelf blijven uitspreken tegen agressie en intimidatie tegen de mensen die iedere dag opnieuw voor onze democratische rechtsstaat staan. En ik roep anderen op dat ook te doen. Voor agressie en intimidatie tegen politieke ambtsdragers is geen plaats in onze samenleving. Zij moeten hun werk veilig en zonder last van vrees kunnen doen in het belang van de democratie.